

AZ INTEGRÁLT NEVELÉS MEGVALÓSULÁSA A GYŐRI KÖLCSEY FERENC ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN

Napjainkban a gyógypedagógia eredményei beépülnek a többségi iskolák eszköztárába. Egyrészt azért, mert a megelőzés, a nevelés, a terápia, a rehabilitáció újabb módszereinek a kidolgozása hozzájárul a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésének lehetőségeihez is. Másrészt azért, mert minden gyermek joga, hogy megkülönböztetés és elkülönítés nélkül vehessen részt az intézményes nevelésben.

FRÜHWIRTH ILDIKÓ

A győri Kölcsey Ferenc Általános Iskolában tevékenykedem szaktanárként és fejlesztő pedagógusként. Munkakörömből kifolyólag az iskolában zajló integrációs folyamatokban egyfajta összekötő, koordináló szerepet tölthetek be a többségi pedagógusok és gyógypedagógusok között. A különleges bánásmódot igénylő tanulók ma már minden közoktatási intézményben jelen vannak. Egyre több azoknak az intézményeknek a száma, amelyek nyitottak az új szakmai és környezeti kihívásokra, készek a befogadásra, ilyen a mi iskolánk is. Nálunk zömmel a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók alkotják a sajátos nevelési igényű gyermekek körét.

Vizsgálati célok, vizsgálati kérdések

A kutatásom elején feltételeztem, hogy az integrált nevelésben, oktatásban a sajátos nevelési igényű tanulók sikeres helytállása érdekében intézményünkben együtt tudnak működni a többségi pedagógusok és a speciális végzettségű, képzettségű szakemberek egymással.

A vizsgálat módszerei

Kutatásom négy fő módszere:

- ▶ írásbeli kikérdezés/feldolgozó módszer
- ▶ szóbeli kikérdezés/feltáró módszer
- ▶ dokumentumelemzés
- ▶ SWOT-analízis

Felhasznált adatgyűjtési technikák: kérdőívek, interjú szempontsorok, intézményi dokumentumok elemzése.

Kutatási stratégiám: induktív kutatási stratégia. A valóságból, az empiriából indultam ki, adatokat elemezve. A valóság a sajátos nevelési igényű gyermekek intézményes nevelése, oktatása, helyzete.

Kutatási minta: Győr város egyik integráló általános iskolája.

Az intézmény rövid bemutatása

Pedagógiai hitvallásunk fő alapelve a gyermekközpontúság, amelyen a pozitív készletet, a bizalmat, a sikerhez való segítést és a szeretetet értjük. Az Apáczai Kiadó által adományozott bázisiskola címet a 2003-as tanévzárón vettük át. A környezettudatos munka elismeréseként 2008-ban megkapta az iskola az Ökoiskola címet. 2010-től tehetségponttá és előminősített referenciainstítúciónak

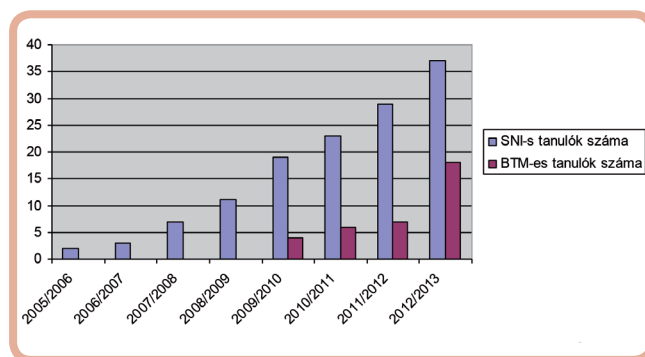
váltunk. Az iskola a 2005/2006-os tanévtől integrál sajátos nevelési igényű tanulókat, számuk folyamatosan nő.

A vizsgálat összegzése

A kutatás elején megfogalmazott hipotézisem beigazolódtott. A dokumentumelemzés, a SWOT-analízis, a kérdőíves vizsgálat és a strukturált interjúk eredményei, elemzése mind-mind megerősítették a kutatásom elején megfogalmazott feltételezésem.

Az intézményben az integráció, inklúzió folyamata elindult. Az inkluzív szemlélet kialakításában fontos szerepe van az intézmény vezetőinek. Tapasztalataim azt mutatják, hogy pozitív irányú változás történik iskolánkban. Az intézmény a „legkeresettebb” általános iskolák közé tartozik a városban, ahová csak néhány éve kezdtek begyűrtetni sajátos nevelési igényű tanulókat. Öröndetes, hogy az iskolában tanító pedagógusok nagyon nyitottak a továbbtanulásra, önképzésre. Az integrációval kapcsolatban szerzett ismeretek, információk, tapasztalatok segítik azt, hogy egyre több kolléga befogadó szemlélettel végezze oktató-nevelő munkáját az integrált nevelésben.

Egyre többen felismerik és elfogadják, hogy az integrált nevelésben, oktatásban elengedhetetlenül szükséges a korszerű tanulásszervezési és tanulásirányítási módszereket bevezetni, amelyek lehetővé teszik a tanulók egyéni képességeihez igazodó differenciált feladatátadást, kiscsoportos oktatási formákat, modern teljesítményértékelési eljárásokat.

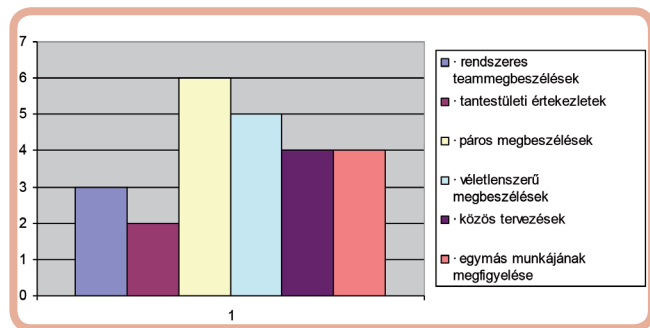

1. számú ábra
A vizsgált intézményben tanuló sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók létszámának alakulása

Nincs két egyforma gyerek, mindegyiknek szüksége van az egyéni odafigyelésre. A felzárkóztatás és a képességkibontakoztatás lényege az, hogy minden gyermeket a fejlettségi szintjének figyelembevételével kell fejleszteni; segíteni abban, hogy a benne rejlő értékek felszínre kerüljenek. Egyéni odafigyelést, egyénre szabott, az adottságoknak, képességeknek megfelelő feladatokat kell minden gyermeknek biztosítani. Hisszük, hogy a hátrányok csökkenthetők, vagy akár le is küzdhetők, ugyanakkor a tehetségek kibontakoztathatók, ha biztosítjuk a gyermekek számára a megfelelő feltételeket, szervezési módokat, fejlesztő eszközöket.

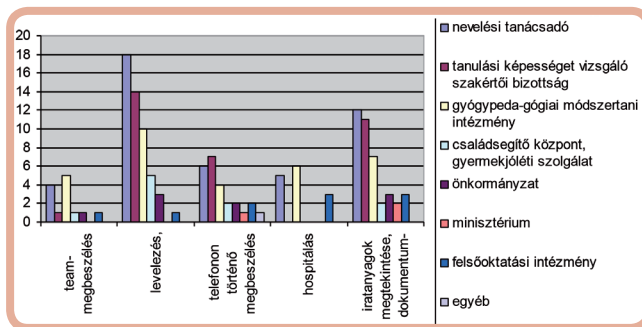
Ilyen fejlesztő eszközök, oktatási segédanyagok az Apáczai Kiadó interaktív tananyag-feldolgozásai. A szoftverek segítségével a gyermekek játékosan tanulhatnak, sikerélményhez juthatnak; a tanórák és a fejlesztő foglalkozások pörgősebbé, vidámabbá tehetők. A játékos feladatok észrevétlenül, korszerűen és eredményesen fejlesztik a diákok tanulási képességeit. A feladatok jól alkalmazhatók akár a részképességgel küzdő, akár a normál tanulási képességekkel rendelkező gyerekek oktatásában, fejlesztésében. A tantermekben felszerelt interaktív táblákon kivetítve akár egy egész osztály is használhatja egyszerre a szoftvereket, melyek segítik a differenciált, egyénre szabott fejlesztés megvalósítását.

A tantestületen belüli folyamatos együttműködést is alátámasztják a kérdőíves kutatás eredményei, a kooperációban leginkább a páros megbeszélések jelennek meg. Elég magas osztálylétszámokkal dolgozunk, majdnem minden osztályban van egy-két SNI-s tanuló. Az iskola vezetősége maximálisan odafigyel arra, hogy az osztályokban egyenlő arányban legyenek SNI-s tanulók.

2. számú ábra
A kérdőíves vizsgálatban résztvevők együttműködési formái az integrált nevelésben

A kérdőíves vizsgálat és a strukturált interjúk elemzésének eredményei azt igazolják, hogy a megyei gyógypedagógiai szolgáltató központ, a nevelési tanácsadó, a gyógypedagógiai módszertani intézmény szakembereivel (gyógypedagógusokkal, fejlesztő pedagógusokkal, pszichológusokkal) folyamatos és intenzív az együttműködése az iskola pedagógusainak, gyógypedagógusainak, fejlesztő pedagógusainak.

3. számú ábra
A kérdőíves vizsgálatban résztvevők más intézményekkel való kapcsolattartása az integrált nevelésben

A kutatás során bebizonyosodott az a feltételezésem is, hogy a fejlesztő pedagógusok a mindennapok gyakorlatában a „híd” szerepét töltik be a többségi pedagógusok és a speciális végzettségű szakemberek, gyógypedagógusok között. A fejlesztő pedagógusi munkakör létrejöttének köszönhetően adott gyerekcsoporttal több szakember dolgozhat egy időben. Így hatékonyabbá vált a tanítási folyamat, több lehetőség nyílik a gyerekek tényleges szükségleteihez igazodó feladattípusok, eszközök alkalmazására. A fejlesztő pedagógusok munkájának alapelve az osztálytanítók, osztályfőnökök, szaktanárok munkájának segítése a gyerekek képességeihez, szükségleteihez való alkalmazkodásban, olyan tevékenységekkel, amelyek a hagyományos szervezeti keretek között nehezen megvalósíthatók. A fejlesztő pedagógusok egyenrangú társaik az osztályban tanító többségi pedagógusoknak, munkamegosztásuk ezen alapul. A fejlesztő pedagógusok rugalmasan tudnak alkalmazkodni az iskola szerteágazó feladataihoz, segíthetnek új, korszerű elemek bevezetésében, hozzájárulhatnak az eredményesebb neveléshez, oktatáshoz.

Az integrációban részt vevő pedagógusok, speciális végzettségű szakemberek együttműködése segít az iskolában fellépő nehézségek megoldásában. A fejlesztő pedagógus a szakemberek közötti koordináló feladatot is ellátja, de a tényleges kooperáció a folyamatban részt vevő valamennyi szakember részvételével zajlik. A pedagógus nem maradhat egyedül az integrációban. Az iskolán belül a pedagógusközösség biztosítja a szakmai és az emberi támogatást. Ha a befogadás szemlélete a tantestületben egységessé és elfogadottá válik, akkor még sokkal könnyebb lesz megküzdeni a mindennapok apróbb-nagyobb történéseivel.

Összegzés

Intézményünk elindult az integráció, inklúzió útján. Véleményem szerint az integrált nevelésben, oktatásban eredményesen segítik egymást az iskolában együttműködő többségi pedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógusok, hiszen láthatóan elősegítik környezetükben egy nyitott, modern pedagógiai szemlélet általánosabbá válását. Ezt a nemes ügyet igyekszem szolgálni szaktanárként és fejlesztő-differenciáló szakpedagógusként.